ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2001

Vyhlásené: 10. 1. 2001 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

4

ZÁKON

z 5. decembra 2000

o Zbore väzenskej a justičnej stráže

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ HLAVA
ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1

(1) Zbor väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „zbor") je ozbrojený zbor, ktorý plní úlohy na úseku výkonu väzby, výkonu trestu odňatia slobody, ochrany a stráženia objektov zboru a ochrany poriadku a bezpečnosti v súdnych objektoch.

(2) Zbor tvoria:

a) generálne riaditeľstvo,

b) ústavy na výkon väzby, ústavy na výkon trestu odňatia slobody, ústav na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých a nemocnica pre obvinených a odsúdených (ďalej len „ústav"),

c) príslušníci zboru.

DRUHÁ HLAVA
ORGANIZÁCIA, RIADENIE A ÚLOHY ZBORU

§ 2
Organizácia zboru

(1) Generálne riaditeľstvo a ústavy zriaďuje a zrušuje Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo").

(2) Generálne riaditeľstvo riadi a kontroluje ústavy.

(3) Ústavy vykonávajú svoju činnosť podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov.[1])

(4) Generálne riaditeľstvo a ústavy sú rozpočtové organizácie.

(5) Početné stavy zboru určuje vláda Slovenskej republiky.

§ 3
Riadenie zboru

(1) Zbor je podriadený ministrovi spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister"). Na čele zboru je generálny riaditeľ, ktorého do funkcie vymenúva a z funkcie odvoláva minister.[2]) Generálny riaditeľ za svoju činnosť zodpovedá ministrovi.

(2) Na čele ústavu je riaditeľ, ktorého do funkcie ustanovuje a z funkcie odvoláva generálny riaditeľ.[2]) Riaditeľ ústavu za svoju činnosť zodpovedá generálnemu riaditeľovi.

§ 4
Pôsobnosť zboru

(1) Zbor v rámci svojej pôsobnosti

a) zabezpečuje výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody,

b) zabezpečuje ochranu a stráženie objektov zboru určených na výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody, ako aj ďalších väzenských objektov; pátra po obvinených a odsúdených v prípade ich úteku z väzby alebo z výkonu trestu odňatia slobody,

c) zabezpečuje penitenciárnu starostlivosť o odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody,

d) zabezpečuje činnosti zamerané na zamestnávanie obvinených a odsúdených,

e) zabezpečuje ochranu poriadku a bezpečnosti v súdnych objektoch a nerušené súdne konanie,

f) zabezpečuje ochranu verejného poriadku v blízkosti objektov zboru a súdnych objektov, ak je to nevyhnutné na dosiahnutie účelu väzby, účelu výkonu trestu odňatia slobody a nerušeného súdneho konania,

g) zabezpečuje zadržanie odsúdeného v súdnom objekte a dodanie odsúdeného do výkonu trestu odňatia slobody za podmienok uvedených v § 47 ods. 2 písm. d),

h) vybavuje sťažnosti podľa osobitného predpisu,[3]) ktoré sa vzťahujú na postup orgánov zboru,

i) zabezpečuje a vykonáva na území Slovenskej republiky eskorty obvinených vo výkone väzby a odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody,

j) vykonáva program ochrany svedka počas výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody podľa osobitného predpisu,[4])

k) zabezpečuje zdravotnú starostlivosť pre príslušníkov zboru, zamestnancov zboru, obvinených vo výkone väzby, odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody a iné osoby,

l) pôsobí vo vymedzenom rozsahu podľa osobitného predpisu[5]) ako orgán činný v trestnom konaní,

m) spolupracuje pri plnení svojich úloh so štátnymi orgánmi, obcami, ozbrojenými silami, ozbrojenými zbormi, inými právnickými osobami a fyzickými osobami,

n) spolupracuje s väzenskými správami iných štátov,

o) vedie evidencie a štatistiky potrebné na plnenie úloh zboru,

p) plní iné úlohy, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

(2) Zbor plní v rozsahu svojej pôsobnosti aj úlohy na úseku prevencie.

TRETIA HLAVA
SYMBOLY A OCENENIA

§ 5
Znak, zástava, medaila, plaketa, odznak

(1) Minister môže zriadiť znak zboru a zriadiť a udeliť zástavu zboru.

(2) Na ocenenie výkonu služby alebo záslužného činu možno príslušníkovi zboru udeliť

a) medailu za zásluhy o slovenské väzenstvo,

b) čestnú medailu zboru,

c) plaketu zboru,

d) odznak.

(3) Čestnú medailu zboru a plaketu zboru možno udeliť aj zamestnancovi zboru, príslušníkovi iného ozbrojeného zboru, vojakovi ozbrojených síl, fyzickej osobe a príslušníkovi väzenskej správy iného štátu.

(4) Podrobnosti o vyobrazení a udeľovaní medaily za zásluhy o slovenské väzenstvo, čestnej medaily zboru, plakety zboru, odznaku, zriadení znaku zboru a zriadení a udeľovaní zástavy zboru určí minister.

ŠTVRTÁ HLAVA
POVINNOSTI A OPRÁVNENIA PRÍSLUŠNÍKA ZBORU A DONUCOVACIE PROSTRIEDKY

Prvý oddiel
Povinnosti príslušníka zboru

§ 6

(1) Pri výkone služby je príslušník zboru povinný dbať na česť, vážnosť a dôstojnosť osoby i svoju vlastnú a nepripustiť, aby v súvislosti s výkonom služby vznikla osobe bezdôvodná ujma a aby prípadný zásah do jej práv a slobôd prekročil mieru nevyhnutnú na dosiahnutie účelu sledovaného výkonom služby.

(2) Príslušník zboru je pri výkone služby spojenej so zásahom do práv alebo slobôd osoby povinný túto osobu ihneď, ako je to možné, poučiť o jej právach, ktoré sú ustanovené v tomto zákone alebo v osobitnom predpise.

(3) Výkonom služby je činnosť príslušníka zboru spojená s plnením úloh podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov.[1])

§ 7

(1) Príslušník zboru v čase výkonu služby je povinný v medziach tohto zákona vykonať služobný zákrok proti obvinenému, odsúdenému alebo proti inej osobe, ktorá marí účel výkonu väzby, účel výkonu trestu odňatia slobody, ruší činnosť a poriadok v objektoch zboru, v súdnych objektoch a v ich blízkosti, alebo vykonať potrebné opatrenia nevyhnutné na dosiahnutie účelu sledovaného služobným zákrokom.

(2) Príslušník zboru je povinný aj v čase mimo výkonu služby vykonať služobný zákrok, ak je páchaný trestný čin alebo priestupok, ktorým je bezprostredne ohrozený ľudský život, zdravie alebo majetok, a vyrozumieť o tom najbližší ústav alebo podľa povahy veci najbližší útvar

Policajného zboru.

(3) Služobný zákrok je zákonom ustanovená a v jeho medziach vykonávaná činnosť príslušníka zboru, pri ktorej sa bezprostredne zasahuje do základných práv a slobôd osoby.

§ 8

(1) Príslušník zboru nie je povinný vykonať služobný zákrok, ak

a) na jeho vykonanie nebol odborne vyškolený alebo vycvičený a ak povaha služobného zákroku také odborné vyškolenie alebo vycvičenie vyžaduje,

b) jeho zdravotný stav, vplyv liekov alebo iných látok podstatne znižuje alebo vylučuje jeho schopnosť konať,

c) tomu bráni iný dôležitý záujem služby,

d) vzhľadom na konkrétnu situáciu nie je predpoklad, že služobný zákrok bude úspešne vykonaný.

(2) Príslušník zboru nesmie v čase mimo služby vykonať služobný zákrok, ak je pod vplyvom liekov alebo iných látok, ktoré podstatne znižujú alebo vylučujú jeho schopnosť konať.

(3) Ak príslušníkovi zboru vo vykonaní služobného zákroku bránia dôvody uvedené v odseku 1, vyrozumie o potrebe vykonať služobný zákrok najbližší ústav alebo útvar Policajného zboru.

§ 9

(1) Iným dôležitým záujmom služby podľa § 8 ods. 1 písm. c) sa rozumie, ak príslušník zboru vykonáva alebo zabezpečuje

a) pátranie po obvinenom alebo odsúdenom na úteku z výkonu väzby alebo z výkonu trestu odňatia slobody,

b) služobný zákrok pod jednotným velením,

c) strážnu službu alebo eskortu obvineného alebo odsúdeného,

d) kuriérnu službu, pri ktorej by mohlo dôjsť k ohrozeniu prepravovaných vecí alebo ich včasného odovzdania,

e) služobný zákrok, ktorého nedokončenie by malo vážnejšie dôsledky ako nevykonanie nového služobného zákroku alebo ktorý je nevyhnutný na odstránenie bezprostredného ohrozenia.

(2) Pri plnení úloh podľa odseku 1 je však príslušník zboru povinný vykonať služobný zákrok na odstránenie bezprostredného ohrozenia, ak je zrejme ohrozený

a) ľudský život alebo ak hrozí závažná škoda na majetku, alebo

b) dôležitejší záujem, ako je ten, ktorý plní.

(3) Závažnou škodou podľa odseku 2 písm. a) sa rozumie taká škoda, ktorá je zrejme väčšia ako škoda, ktorá by vznikla nevykonaním služobného zákroku.

§ 10

(1) Príslušník zboru je povinný pri vykonávaní služobného zákroku použiť zodpovedajúcu výzvu, ak to povaha a okolnosti služobného zákroku dovoľujú.

(2) Ak to povaha služobného zákroku vyžaduje, príslušník zboru pred jeho vykonaním použije slová „V mene zákona".

(3) Každý je povinný poslúchnuť výzvu príslušníka zboru pri vykonávaní služobného zákroku.

(4) Proti tomu, kto neuposlúchne výzvu príslušníka zboru pri vykonávaní služobného zákroku, sa postupuje podľa osobitného predpisu.[6])

§ 11
Preukazovanie príslušnosti k zboru

(1) Príslušník zboru je povinný pred služobným zákrokom preukázať svoju príslušnosť k zboru, ak to povaha a okolnosti služobného zákroku dovoľujú.

(2) Príslušník zboru preukazuje príslušnosť k zboru

a) služobnou rovnošatou a odznakom zboru s identifikačným číslom (ďalej len „služobná rovnošata s identifikačným číslom"),

b) služobným preukazom,

c) odznakom zboru s identifikačným číslom alebo

d) ústnym vyhlásením „Zbor väzenskej a justičnej stráže" (ďalej len „ústne vyhlásenie").

(3) Príslušník zboru, ktorý vykonáva službu v služobnej rovnošate, preukazuje príslušnosť k zboru služobnou rovnošatou s identifikačným číslom a podľa okolností aj služobným preukazom

a) pri vstupe do objektov, kde je vstup kontrolovaný oprávnenou osobou,

b) pri služobnom zákroku, ak je o to požiadaný.

(4) Príslušník zboru, ktorý vykonáva službu v služobnej rovnošate, preukazuje príslušnosť k zboru len služobnou rovnošatou s identifikačným číslom

a) pri zákroku pod jednotným velením,

b) pri ochrane a strážení objektov zboru, súdnych objektov alebo pri inej podobnej službe,

c) pri služobnom zákroku proti osobe zjavne pod vplyvom alkoholických nápojov, omamných látok, psychotropných látok alebo jedov, proti osobe pristihnutej pri páchaní trestného činu alebo priestupku, osobe ozbrojenej zbraňou,[7]) osobe na úteku z výkonu väzby alebo z výkonu trestu odňatia slobody a proti osobe predvedenej alebo zaistenej.

(5) Príslušník zboru, ktorý vykonáva službu v občianskom odeve, preukazuje príslušnosť k zboru odznakom zboru s identifikačným číslom, ktorý je povinný nosiť počas výkonu služby.

(6) Ústnym vyhlásením preukazuje príslušník zboru svoju príslušnosť k zboru iba vo výnimočných prípadoch, keď okolnosti služobného zákroku neumožňujú túto príslušnosť preukázať služobnou rovnošatou s identifikačným číslom, služobným preukazom alebo odznakom zboru s identifikačným číslom. Služobnou rovnošatou s identifikačným číslom, služobným preukazom alebo odznakom zboru s identifikačným číslom sa príslušník zboru preukáže ihneď, len čo to okolnosti služobného zákroku dovolia.

(7) Príslušník zboru pri preukazovaní príslušnosti k zboru nesmie služobný preukaz alebo odznak zboru s identifikačným číslom vydať z rúk; to neplatí, ak sa preukazuje na generálnom riaditeľstve alebo v ústave. Na požiadanie oznámi len číslo svojho služobného preukazu a dá na nahliadnutie len jeho prednú stranu; pritom nie je povinný oznámiť svoje meno, priezvisko, hodnosť ani funkciu.

Druhý oddiel
Oprávnenia príslušníka zboru

§ 12
Oprávnenie požadovať vysvetlenie

(1) Príslušník zboru je oprávnený požadovať potrebné vysvetlenie od osoby, ktorá môže prispieť k objasneniu skutočnosti dôležitej na vypátranie obvinenej osoby, ktorá je na úteku z výkonu väzby, alebo odsúdenej osoby, ktorá je na úteku z výkonu trestu odňatia slobody, alebo na vypátranie hľadanej veci, a v prípade potreby osobu vyzvať, aby sa ihneď alebo v určenom čase dostavila do určeného ústavu na spísanie úradného záznamu o podaní vysvetlenia.

(2) Ak osoba bez dostatočného ospravedlnenia alebo bez závažných dôvodov výzve podľa odseku 1 nevyhovie, môže ju príslušník zboru predviesť do ústavu, aby podala vysvetlenie. O predvedení spíše príslušník zboru úradný záznam.

(3) Vysvetlenie môže odmietnuť osoba, ktorá by ním sebe alebo blízkej osobe spôsobila nebezpečenstvo trestného stíhania, a ak ide o priestupok, nebezpečenstvo postihu za priestupok.

(4) Vysvetlenie sa nesmie požadovať od osoby, ktorá upozornila, že by ním porušila zákonom uloženú alebo uznanú povinnosť mlčanlivosti a nebola od tejto povinnosti oslobodená.

(5) Príslušník zboru je povinný poučiť osobu o možnosti odoprieť vysvetlenie podľa odsekov 3 a 4.

(6) Príslušník zboru je povinný predvedenú osobu ihneď odovzdať orgánu činnému v trestnom konaní alebo inému príslušnému orgánu, ak zistí, že sú tu dôvody na jej odovzdanie; inak osobu ihneď prepustí.

(7) Osoba, ktorá sa dostaví na výzvu, má nárok na náhradu nutných výdavkov a náhradu mzdy, ktorá jej preukázateľne ušla (ďalej len „náhrada"). Náhradu poskytuje zbor. Nárok na náhradu nemá osoba, ktorá sa dostavila len vo vlastnom záujme alebo pre svoje protiprávne konanie.

(8) Nárok na náhradu podľa odseku 7 zaniká, ak ho oprávnená osoba neuplatní do ôsmich kalendárnych dní odo dňa, keď sa na výzvu podľa odseku 1 dostavila; oprávnená osoba musí byť o tom poučená.

§ 13
Oprávnenie požadovať preukázanie totožnosti

(1) Príslušník zboru je oprávnený požadovať preukázanie totožnosti, ak osoba svojím správaním ruší výkon služby pri ochrane objektov zboru a v ich blízkosti, pri ochrane majetku v správe zboru, počas eskortovania obvineného a odsúdeného a pri ochrane poriadku a bezpečnosti v súdnych objektoch.

(2) Príslušník zboru je oprávnený pri pátraní po obvinenom alebo odsúdenom na úteku z výkonu väzby alebo z výkonu trestu odňatia slobody požadovať preukázanie totožnosti a vykonávať prehliadky objektov prístupných verejnosti, ak je dôvodné podozrenie, že sa v nich obvinený alebo odsúdený zdržiava. Ak sa má vykonať domová prehliadka, prehliadka iných priestorov alebo pozemkov, postupuje sa podľa osobitného predpisu.[8])

(3) Pri plnení úloh spojených s prenasledovaním obvineného alebo odsúdeného na úteku z výkonu väzby alebo z výkonu trestu odňatia slobody je príslušník zboru oprávnený vyzvať každého, aby preukázal svoju totožnosť.

(4) Ak osoba uvedená v odsekoch 1 až 3 odmietne preukázať svoju totožnosť alebo ak ju nemôže preukázať ani po poskytnutí potrebnej súčinnosti, príslušník zboru je oprávnený predviesť takú osobu na útvar Policajného zboru na účel zistenia jej totožnosti a objasnenia veci; príslušník zboru je povinný takú osobu predviesť na útvar Policajného zboru ihneď. Ak osoba odmietne predvedenie, príslušník zboru je oprávnený použiť donucovací prostriedok podľa § 31.

(5) O predvedení a vykonaní služobného zákroku príslušník zboru ihneď spíše úradný záznam.

(6) Objektmi zboru sa na účely tohto zákona rozumejú generálne riaditeľstvo a ústavy.

§ 14
Oprávnenia pri zabezpečovaní bezpečnosti osôb v strážených objektoch zboru

Príslušník zboru je oprávnený pri plnení úloh podľa tohto zákona a v záujme zabezpečenia bezpečnosti osôb v strážených objektoch zboru vykonať osobnú prehliadku osoby vstupujúcej do stráženého objektu zboru, prehliadku batožiny, vecí a dopravného prostriedku.

§ 15
Oprávnenie odňať zbraň

(1) Príslušník zboru je oprávnený presvedčiť sa, či predvádzaná osoba alebo iná osoba, ktorá vstupuje do objektov zboru, má pri sebe zbraň[7]), a odňať jej ju; o odňatí zbrane vydá príslušník zboru písomné potvrdenie.

(2) Odňatú zbraň je príslušník zboru povinný vrátiť pri prepustení osoby z výkonu väzby alebo z výkonu trestu odňatia slobody alebo pri jej odchode z niektorého z objektov zboru. Vrátenie zbrane potvrdí dotknutá osoba svojím podpisom.

(3) Ak príslušník zboru nemôže odňatú zbraň vrátiť zo zákonných dôvodov, ihneď vydá osobe potvrdenie o jej odňatí a oznámi jej, že zbraň sa odovzdá útvaru Policajného zboru, a ihneď zabezpečí jej odovzdanie tomuto útvaru.

(4) Zbraňou sa na účely tohto zákona rozumie zbraň podľa osobitného predpisu.[7])

§ 16
Oprávnenie zastavovať a prehliadať dopravné prostriedky

Pri plnení úloh vyplývajúcich z tohto zákona, najmä pri pátraní po obvinenom a odsúdenom na úteku z výkonu väzby alebo z výkonu trestu odňatia slobody, je príslušník zboru oprávnený zastaviť dopravný prostriedok a vykonať jeho prehliadku.

§ 17
Oprávnenie zakázať vstup na určené miesto alebo prikázať zotrvanie na určenom mieste

Ak si to vyžaduje plnenie úloh uvedených v tomto zákone, príslušník zboru je oprávnený každému prikázať, aby v nevyhnutne potrebnom čase nevstupoval na určené miesto, nezdržiaval sa na tomto mieste alebo aby na nevyhnutne potrebný čas zotrval na určenom mieste.

§ 18
Oprávnenie držať a používať omamné látky, psychotropné látky, ich prekurzory a jedy

Riaditeľom ústavu alebo generálnym riaditeľom určený príslušník zboru je oprávnený na účely výučby, výcviku a skúšok držať, skladovať a používať omamné látky, psychotropné látky, ich prekurzory a jedy.

§ 19
Oprávnenia pri zabezpečovaní verejného poriadku

Príslušník zboru je oprávnený v súvislosti s plnením úloh zboru spolupôsobiť s príslušnými útvarmi Policajného zboru pri zabezpečovaní verejného poriadku.

§ 20
Opatrenia na odtiahnutie dopravného prostriedku

Príslušník zboru je oprávnený vykonať potrebné opatrenia na to, aby dopravný prostriedok odstavený v bezprostrednej blízkosti ústavu na mieste označenom dopravným označením „zákaz zastavenia" nebránil plneniu služobnej činnosti.

§ 21
Oprávnenie uzatvoriť verejne prístupné miesta

Pri pátraní po obvinenom alebo odsúdenom na úteku z výkonu väzby alebo z výkonu trestu odňatia slobody a pri zabezpečovaní plnenia iných obdobne dôležitých úloh zboru sú príslušníci zboru oprávnení uzatvoriť verejne prístupné miesta alebo objekty a vykonať ich prehliadku.

§ 22
Spoločné ustanovenie

Ten, kto je vyzvaný, je povinný uposlúchnuť výzvu, pokyn alebo príkaz príslušníka zboru alebo strpieť výkon jeho oprávnení podľa § 12 až 17 a § 19 až 21.

Tretí oddiel
Informačno-technické prostriedky, prostriedky operatívno-pátracej činnosti a snímanie identifikačných znakov

§ 23
Oprávnenia zboru pri odhaľovaní trestnej činnosti

(1) S cieľom predchádzať a odhaľovať pripravovanú trestnú činnosť alebo spáchanú trestnú činnosť obvinených vo výkone väzby a odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody môže zbor v objektoch zboru používať informačno-technické prostriedky.

(2) Informačno-technickými prostriedkami sa na účely tohto zákona rozumejú najmä elektrotechnické, rádiotechnické, fototechnické, optické, audiovizuálne a iné technické prostriedky používané utajovaným spôsobom.

(3) Informačno-technické prostriedky sa v zbore používajú pri

a) otváraní a skúmaní poštových zásielok, iných zásielok a balíkov adresovaných obvineným a odsúdeným,

b) odpočúvaní a zaznamenávaní telefónnych hovorov obvinených a odsúdených,

c) vyhotovovaní obrazových, zvukových alebo iných záznamov,

d) vykonávaní programu ochrany svedka podľa osobitného predpisu.[4])

Podmienky použitia informačno-technických prostriedkov

§ 24

(1) Informačno-technické prostriedky sa môžu v zbore použiť len na zabezpečenie účelu výkonu väzby a účelu výkonu trestu odňatia slobody, a to pri odhaľovaní trestnej činnosti podľa § 23 ods. 1, ak by bolo zabezpečovanie nevyhnutných dôkazov pre trestné konanie iným spôsobom neúčinné alebo podstatne zťažené. Informačno-technické prostriedky sa nesmú použiť, ak ide o styk obvineného alebo odsúdeného s obhajcom.

(2) Informačno-technické prostriedky možno použiť len na základe predchádzajúceho písomného súhlasu sudcu a len na nevyhnutný čas, najdlhšie na šesť mesiacov. Lehota začína plynúť dňom vydania súhlasu.

(3) Sudca, ktorý dal súhlas na použitie informačno-technických prostriedkov, môže na základe novej žiadosti dobu ich použitia predĺžiť, zakaždým najviac o ďalších šesť mesiacov.

(4) Vo výnimočných prípadoch, ak vec neznesie odklad a písomný súhlas sudcu nemožno vopred získať, možno použiť informačno-technické prostriedky aj bez tohto súhlasu. Zbor je však povinný neodkladne písomný súhlas sudcu vyžiadať dodatočne. Ak zbor nedostane dodatočný písomný súhlas sudcu do 24 hodín od začiatku používania informačno-technických prostriedkov alebo ak sudca odmietne dať taký súhlas, zbor je povinný používanie informačno-technických prostriedkov skončiť. Takto získané informácie nesmie zbor použiť a musí ich zničiť v prítomnosti sudcu, ktorý by inak bol príslušný na vydanie takého dodatočného súhlasu.

(5) Žiadosť na použitie informačno-technického prostriedku predkladá generálne riaditeľstvo a v neodkladnom prípade ústav písomne príslušnému súdu; žiadosť musí obsahovať údaje o osobe, ktorej sa použitie informačno-technického prostriedku týka, druh informačno-technického prostriedku, miesto, čas trvania a dôvody jeho použitia.

(6) Sudca, ktorý udelil súhlas na použitie informačno-technických prostriedkov, je povinný sústavne skúmať trvanie dôvodov na ich použitie; ak dôvody pominuli, je povinný neodkladne rozhodnúť o skončení ich používania.

§ 25

(1) Zbor je povinný počas používania informačno-technických prostriedkov sústavne skúmať, či trvajú dôvody ich použitia; ak tieto dôvody pominuli, zbor je povinný ich používanie skončiť.

(2) O skončení používania informačno-technických prostriedkov podľa odseku 1 je zbor povinný informovať sudcu, ktorý udelil súhlas na ich použitie.

(3) Informácie získané informačno-technickými prostriedkami sa môžu použiť len na dosiahnutie účelu podľa § 24 ods. 1.

(4) Použitie informačno-technických prostriedkov môže obmedziť listové tajomstvo a tajomstvo dopravovaných správ len v nevyhnutne potrebnej miere.

(5) Informácie získané informačno-technickými prostriedkami možno výnimočne použiť ako dôkaz, najmä ak informácia získaná informačno-technickými prostriedkami je jediným dôkazom a tento dôkaz nemožno získať iným spôsobom; v takom prípade treba k záznamu pripojiť zápisnicu, v ktorej sa uvedú údaje o dôvode, mieste, čase, spôsobe a obsahu vykonaného záznamu.

Prostriedky operatívno-pátracej činnosti

§ 26

(1) Prostriedkami operatívno-pátracej činnosti sa na účely tohto zákona rozumejú: sledovanie osôb a vecí, nástrahová a zabezpečovacia technika a využívanie osôb konajúcich v prospech zboru.

(2) Zbor je oprávnený používať prostriedky operatívno-pátracej činnosti pri odhaľovaní trestnej činnosti podľa § 23 ods. 1 a pri zabezpečovaní ochrany strážených objektov zboru.

§ 27

Osobou konajúcou v prospech zboru sa na účely tohto zákona rozumie obvinený alebo odsúdený, ktorý dobrovoľne, utajovaným spôsobom poskytuje informácie a služby zboru pri predchádzaní a odhaľovaní trestnej činnosti.

§ 28

Pri vykonávaní operatívno-pátracej činnosti zbor používa finančné prostriedky osobitne určené na hradenie s ňou spojených výdavkov.

§ 29
Oprávnenie na snímanie identifikačných znakov

(1) Z dôvodov uvedených v § 23 ods. 1 alebo na účely trestného konania možno obvinenému vo výkone väzby a odsúdenému vo výkone trestu odňatia slobody

a) odobrať daktyloskopické odtlačky,

b) vyhotoviť obrazové záznamy,

c) vykonať vonkajšie meranie tela a zisťovať zvlášne telesné znamenia.

(2) O úkonoch podľa odseku 1 sa vedie v ústavoch dokumentácia. Úkony podľa odseku 1 písm. c) vykonáva osoba rovnakého pohlavia.

§ 30
Použitie informačno-technických prostriedkov a prostriedkov operatívno-pátracej činnosti

Použitie informačno-technických prostriedkov, prostriedkov operatívno-pátracej činnosti a snímanie identifikačných znakov nesmie byť v rozpore s účelom výkonu väzby a s účelom výkonu trestu odňatia slobody.

Štvrtý oddiel
Donucovacie prostriedky

Druhy donucovacích prostriedkov a ich použitie

§ 31

(1) Na zamedzenie alebo odstránenie protiprávneho konania obvinených, odsúdených a iných osôb je príslušník zboru oprávnený použiť tieto donucovacie prostriedky:

a) hmaty, chvaty, údery a kopy sebaobrany,

b) predvádzacie retiazky,

c) spútavacie retiazky,

d) putá,

e) spútavací opasok,

f) spútavacie popruhy,

g) slzotvorné prostriedky,

h) prúd vody,

i) obušok, tomfu,

j) šokové plynové a elektrické paralyzátory,

k) služobného psa,

l) zásahovú výbušku,

m) úder strelnou zbraňou,

n) hrozbu použitia strelnej zbrane,

o) varovný výstrel do vzduchu,

p) strelnú zbraň.

(2) Pred použitím donucovacích prostriedkov je príslušník zboru povinný vyzvať osobu, proti ktorej zakročuje, aby upustila od protiprávneho konania, s výstrahou, že bude použitý niektorý z donucovacích prostriedkov. Od výzvy a výstrahy môže upustiť, ak je sám napadnutý alebo ak je ohrozený život alebo zdravie inej osoby a vec neznesie odklad, alebo ak tomu bránia iné okolnosti.

(3) Príslušník zboru rozhoduje o použití donucovacieho prostriedku podľa konkrétnych okolností tak, aby dosiahol účel sledovaný služobným zákrokom a použitý donucovací prostriedok a intenzita jeho použitia neboli zjavne neprimerané povahe a nebezpečnosti útoku.

§ 32

(1) Ak zakročujú príslušníci zboru hromadne pod jednotným velením, rozhoduje o použití donucovacích prostriedkov za podmienok uvedených v tomto zákone veliteľ zakročujúcej jednotky. O použití donucovacích prostriedkov môže na mieste zákroku rozhodnúť aj nadriadený veliteľa zakročujúcej jednotky. Rozhodnutie veliteľa zakročujúcej jednotky a jeho nadriadeného o použití donucovacích prostriedkov musí byť uchované na zvukovom, obrazovom alebo písomnom zázname.

(2) Na veliteľa zakročujúcej jednotky, ktorý rozhodol o použití donucovacích prostriedkov, prechádzajú povinnosti, ktoré má inak po použití týchto prostriedkov príslušník zboru.

§ 33
Použitie vybraných donucovacích prostriedkov

(1) Príslušník zboru je oprávnený použiť hmaty, chvaty, údery a kopy sebaobrany, slzotvorné prostriedky, obušok, tomfu a šokové plynové a elektrické paralyzátory, aby

a) zaistil svoju bezpečnosť alebo bezpečnosť inej osoby pred protiprávnym útokom, ak sa po výzve od útoku neupustí a útok bezprostredne hrozí, trvá alebo podľa všetkých znakov bude pokračovať,

b) zabránil výtržnosti, ruvačke, úmyselnému poškodzovaniu majetku alebo inému hrubému správaniu, ktorým sa porušuje ustanovený poriadok[9]) alebo verejný poriadok,

c) predviedol obvineného alebo odsúdeného, ktorý kladie aktívny odpor,

d) zabránil násilnému vstupu nepovolaných osôb do strážených objektov zboru alebo na miesta, kde je vstup zakázaný.

(2) Hmaty a chvaty je príslušník zboru oprávnený použiť aj pri predvádzaní obvineného alebo odsúdeného, ktorý kladie pasívny odpor.

§ 34
Predvádzacie retiazky a spútavacie retiazky

(1) Príslušník zboru je oprávnený použiť predvádzacie retiazky a spútavacie retiazky u obvineného alebo odsúdeného, ak

a) kladie pri predvádzaní aktívny alebo pasívny odpor,

b) sa pri predvádzaní správa násilne a ohrozuje život alebo zdravie inej osoby alebo majetok,

c) sa pri predvádzaní vyhráža, že spácha samovraždu, ublíži si na zdraví alebo utečie,

d) je obava, že sa obvinený alebo odsúdený pokúsi o útek.

(2) Príslušník zboru je oprávnený použiť predvádzacie retiazky a spútavacie retiazky len na čas nevyhnutný na vykonanie služobného zákroku.

§ 35
Použitie pút

(1) Príslušník zboru je oprávnený použiť putá

a) na spútanie obvineného alebo odsúdeného, ktorý kladie aktívny odpor alebo poškodzuje majetok po márnej výzve, aby od takého konania upustil,

b) na vzájomné pripútanie dvoch alebo viacerých obvinených alebo odsúdených za podmienok uvedených v písmene a),

c) pri vykonávaní služobného zákroku alebo procesného úkonu s obvineným alebo odsúdeným, ak je dôvodná obava, že sa pokúsi o útek alebo že svojím konaním bude mariť služobný zákrok alebo procesný úkon,

d) na spútanie inej osoby, ktorá svojím konaním marí služobný zákrok a kladie aktívny odpor, napáda príslušníka zboru alebo inú osobu alebo poškodzuje majetok, po márnej výzve, aby od takého konania upustila.

(2) Obvinený alebo odsúdený môže byť, ak to okolnosti vyžadujú, pripútaný aj k vhodnému predmetu, ale iba na čas, kým trvajú dôvody uvedené v odseku 1 písm. a).

§ 36
Použitie spútavacieho opasku

Príslušník zboru je oprávnený použiť spútavací opasok spolu s putami, ak je dôvodná obava, že obvinený alebo odsúdený

a) napadne príslušníka zboru alebo inú osobu,

b) pokúsi sa o útek pri vykonávaní služobného zákroku alebo procesného úkonu.

§ 37
Použitie spútavacích popruhov

(1) Príslušník zboru je oprávnený použiť spútavacie popruhy, ak obvinený alebo odsúdený neovláda svoje konanie.

(2) Po celý čas použitia spútavacích popruhov musí byť obvinený alebo odsúdený pod kontrolou príslušníka zboru. Pri sťahovaní spútavacích popruhov musí príslušník zboru dbať, aby nedošlo k narušeniu krvného obehu spútanej osoby.

§ 38
Použitie prúdu vody

Príslušník zboru je oprávnený použiť prúd vody na rozptýlenie neoprávnene zhromaždených obvinených alebo odsúdených, ktorí odmietajú pokyny príslušníkov zboru, porušujú ustanovený poriadok[9]) a odmietajú sa rozísť.

§ 39
Použitie služobného psa

(1) Príslušník zboru je oprávnený použiť služobného psa, ak v tomto zákone nie je ustanovené inak,

a) aby zaistil svoju bezpečnosť alebo bezpečnosť inej osoby pred protiprávnym útokom, najmä ak osoba po výzve od útoku neupustí, ak útok bezprostredne hrozí, trvá alebo ak podľa všetkých znakov bude pokračovať,

b) aby zabránil výtržnosti, ruvačke alebo inému hrubému správaniu, ktorým sa porušuje ustanovený poriadok,[9])

c) aby zabránil násilnému vstupu nepovolaných osôb do strážených objektov alebo na miesta, kde je vstup zakázaný,

d) aby zabránil úteku obvineného alebo odsúdeného alebo pri pátraní a prenasledovaní obvineného alebo odsúdeného na úteku,

e) aby donútil ukrývajúceho sa obvineného alebo odsúdeného opustiť úkryt,

f) pri strážení a eskortovaní obvineného alebo odsúdeného,

g) pri vyhľadávaní omamných látok, psychotropných látok, ich prekurzorov, jedov, výbušnín, nástražných a výbušných systémov.

(2) Príslušník zboru používa služobného psa s náhubkom; ak to však povaha a intenzita útoku, prekonanie odporu alebo charakter služobného zákroku vyžaduje, môže príslušník zboru použiť služobného psa bez náhubku.

§ 40
Použitie zásahovej výbušky

Príslušník zboru je oprávnený použiť zásahovú výbušku v uzavretom priestore proti obvinenému alebo odsúdenému, ktorý sa na výzvu nevzdá alebo odmieta opustiť úkryt.

§ 41
Použitie úderu strelnou zbraňou

Príslušník zboru je oprávnený použiť úder strelnou zbraňou v nutnej obrane,[10]) spravidla pri zápase s útočníkom, ak jeho odpor nemôže prekonať iným spôsobom.

§ 42
Použitie hrozby strelnou zbraňou a varovného výstrelu do vzduchu

Príslušník zboru je oprávnený použiť hrozbu strelnou zbraňou alebo varovný výstrel do vzduchu, aby

a) pri vykonávaní služobného zákroku zaistil svoju bezpečnosť alebo bezpečnosť inej osoby pred protiprávnym útokom, najmä ak osoba po výzve od útoku neupustí, útok bezprostredne hrozí, trvá alebo ak podľa všetkých znakov bude pokračovať,

b) predviedol obvineného alebo odsúdeného, ktorý kladie aktívny odpor,

c) zabránil výtržnosti, ruvačke alebo inému hrubému správaniu, ktorým sa porušuje ustanovený poriadok,[9])

d) zabránil násilnému vstupu nepovolaných osôb do strážených objektov zboru alebo na miesta, kde je vstup zakázaný,

e) zabránil úteku obvineného alebo odsúdeného a pri jeho prenasledovaní,

f) v prípade bezprostredného ohrozenia obvineným alebo odsúdeným bol pripravený použiť strelnú zbraň.

§ 43
Použitie strelnej zbrane

(1) Príslušník zboru je oprávnený použiť strelnú zbraň pri výkone služby:

a) v nutnej obrane[10]) a krajnej núdzi,[11])

b) ak nemožno inak prekonať odpor smerujúci k zmareniu jeho služobného zákroku,

c) ak sa obvinený alebo odsúdený, proti ktorému zakročuje, na jeho výzvu nevzdá alebo sa zdráha opustiť svoj úkryt,

d) ak osoba, proti ktorej sa použila hrozba strelnou zbraňou alebo varovný výstrel do vzduchu, neuposlúchne výzvu príslušníka zboru smerujúcu na zaistenie svojej bezpečnosti alebo bezpečnosti inej osoby,

e) podľa služobných predpisov upravujúcich strážnu službu a eskortnú službu, na zamedzenie úteku obvineného alebo odsúdeného, ktorého nemožno zadržať inak, alebo na odvrátenie útoku, ktorý ohrozuje strážený objekt zboru alebo stanovište.

(2) Pred použitím strelnej zbrane je príslušník zboru povinný vyzvať osobu, proti ktorej zakročuje, aby upustila od protiprávneho konania, s výstrahou, že bude použitá strelná zbraň. Pred použitím strelnej zbrane je príslušník zboru povinný použiť varovný výstrel do vzduchu. Od výstrahy a varovného výstrelu do vzduchu môže príslušník zboru upustiť, ak je sám napadnutý alebo ak je ohrozený život alebo zdravie inej osoby a vec neznesie odklad.

(3) Pri použití strelnej zbrane je príslušník zboru povinný dbať na potrebnú opatrnosť, najmä šetriť život osoby, proti ktorej zákrok smeruje, a dbať, aby nebol ohrozený život iných osôb.

(4) Ak to okolnosti služobného zákroku umožňujú, príslušník zboru pred použitím strelnej zbrane je povinný použiť niektorý iný donucovací prostriedok uvedený v § 31 ods. 1 písm. a) až o).

(5) Po použití strelnej zbrane, pri ktorom došlo k zraneniu osoby, je príslušník zboru povinný ihneď, ako to okolnosti dovolia, poskytnúť zranenej osobe prvú pomoc a zabezpečiť lekárske ošetrenie; ďalej je povinný vykonať všetky úkony potrebné na objasnenie, či strelná zbraň bola použitá oprávnene.

§ 44
Povinnosti príslušníka zboru po použití donucovacích prostriedkov

(1) Ak príslušník zboru zistí, že pri použití donucovacích prostriedkov došlo k zraneniu osoby, je povinný ihneď, ako to okolnosti dovolia, poskytnúť zranenej osobe prvú pomoc a zabezpečiť jej lekárske ošetrenie. Obvinenému alebo odsúdenému, proti ktorému sa pri služobnom zákroku použili slzotvorné prostriedky, obušok, tomfa, služobný pes, zásahová výbuška, údery a kopy

sebaobrany a úder strelnou zbraňou, sa zabezpečí lekárska prehliadka, a to aj vtedy, ak nedošlo k jeho viditeľnému zraneniu; o lekárskej prehliadke príslušný lekár urobí záznam do zdravotnej dokumentácie obvineného alebo odsúdeného.

(2) Použitie donucovacích prostriedkov príslušník zboru ihneď ohlási svojmu nadriadenému, ktorý je povinný zistiť, či boli donucovacie prostriedky použité v súlade so zákonom; o výsledku šetrenia spíše nadriadený záznam.

§ 45
Osobitné obmedzenia

Pri služobnom zákroku proti tehotnej žene, ktorej tehotenstvo je zrejmé, osobe vysokého veku, osobe so zrejmým telesným postihnutím, chorobou alebo duševnou poruchou alebo osobe mladšej ako 15 rokov nesmie príslušník zboru použiť údery a kopy sebaobrany, slzotvorné prostriedky, šokové plynové a elektrické paralyzátory, obušok, tomfu, služobného psa, úder strelnou zbraňou a strelnú zbraň okrem prípadov, keď útok týchto osôb bezprostredne ohrozuje život alebo zdravie príslušníka zboru, iných osôb alebo hrozí závažná škoda na majetku a nebezpečenstvo nemožno odvrátiť inak.

§ 46
Osobitné prípady použitia ochrannej kukly príslušníkom zboru

Ak je to nutné v záujme osobnej bezpečnosti príslušníka zboru alebo blízkej osoby, príslušník zboru je oprávnený použiť pri služobnom zákroku proti obvinenému alebo odsúdenému ochrannú kuklu, najmä v prípade vzbury alebo odmietnutia zhromaždených obvinených alebo odsúdených rozísť sa; o jej použití rozhoduje riaditeľ ústavu. Pri takomto zákroku musí mať príslušník zboru na viditeľnom mieste umiestnený odznak zboru s identifikačným číslom a nápis „Zbor väzenskej a justičnej stráže" alebo skratku začiatočných písmen tohto nápisu.

Piaty oddiel
Justičná stráž a jej oprávnenia pri zabezpečovaní ochrany poriadku a bezpečnosti v súdnych objektoch

§ 47

(1) Ochranu poriadku a bezpečnosti v súdnych objektoch na účel zachovania dôstojnosti konania pred súdom a bezpečnosti osôb zabezpečujú príslušníci zboru označení ako „Justičná stráž".

(2) Príslušník zboru, ktorý vykonáva službu podľa odseku 1, je oprávnený

a) preverovať oprávnenosť vstupu osoby do objektu súdu,

b) kontrolovať osoby vstupujúce do objektu súdu technickými prostriedkami, či nemajú pri sebe zbraň,

c) chrániť poriadok v súdnych objektoch,

d) na základe písomného príkazu sudcu v súdnom objekte zadržať odsúdeného a umiestniť ho v súdnom objekte do cely zadržania na účel dodania odsúdeného do výkonu trestu odňatia slobody; ak súdny objekt a ústav na výkon väzby sú stavebne prevádzkovo spojené, príslušník zboru je oprávnený na základe písomného príkazu sudcu dodať odsúdeného zo súdneho objektu do výkonu trestu odňatia slobody,

e) povoliť vstup so zbraňou do objektu súdu len príslušníkom zboru a príslušníkom Policajného zboru.

(3) Príslušníci zboru, ktorí vykonávajú službu podľa odseku 1, sú oprávnení zakročiť proti osobe rušiacej poriadok v súdnych objektoch.

(4) Predseda súdu v súčinnosti s riaditeľom ústavu zabezpečí podmienky na riadny a bezpečný výkon služby príslušníkov zboru zaradených do justičnej stráže.

(5) Po dohode s generálnym prokurátorom Slovenskej republiky môže minister poveriť zbor zabezpečovaním ochrany poriadku v objektoch prokuratúry podľa odsekov 1 až 4.

(6) Minister môže poveriť zbor zabezpečovaním ochrany objektu ministerstva a poriadku v ňom podľa odsekov 1 až 4.

(7) Príslušník zboru vykonáva službu podľa odseku 1 v služobnej rovnošate s identifikačným číslom a označením „Justičná stráž".

§ 48

(1) Príslušník zboru, ktorý vykonáva službu pri ochrane poriadku a bezpečnosti v súdnych objektoch, je povinný pred vykonaním služobného zákroku vyzvať osobu, aby upustila od protiprávneho konania, a upozorniť ju, že ak tak neurobí, bude použitý niektorý z donucovacích prostriedkov podľa § 31.

(2) Ak je páchaný trestný čin alebo priestupok v súdnych objektoch, príslušník zboru, ktorý vykonáva službu podľa odseku 1, je povinný vykonať služobný zákrok a vyrozumieť o tom najbližší útvar Policajného zboru.

(3) Príslušník zboru, ktorý vykonáva službu podľa odseku 1, je pri plnení úloh podľa odsekov 1 a 2 oprávnený požadovať potrebné vysvetlenie od osoby, ktorá môže prispieť k objasneniu skutočností dôležitých na zistenie trestného činu alebo na objasnenie priestupku a zistenie ich páchateľa a zaznamenať si potrebné údaje o osobe, ktorá je povinná požiadavke vyhovieť. Ak taká osoba odmietne preukázať svoju totožnosť alebo ju nemôže preukázať, vyrozumie príslušník zboru o tom príslušný útvar Policajného zboru a požiada o jej predvedenie na účel vykonania potrebných úkonov na zistenie jej totožnosti a objasnenia konania.

(4) Príslušník zboru, ktorý vykonáva službu podľa odseku 1, je oprávnený u osoby vstupujúcej do súdneho objektu vykonať prehliadku osobných vecí, podrobiť ju kontrole na detekciu kovových predmetov, a ak má pri sebe zbraň,[7]) odňať jej ju. Odňatú zbraň je povinný vrátiť osobe pri jej odchode z objektu súdu. Odňatie zbrane a prevzatie zbrane príslušník zboru, ktorý zbraň odňal, a osoba, ktorej bola zbraň vrátená, sú povinní potvrdiť svojím podpisom.

(5) Príslušník zboru, ktorý vykonáva službu podľa odseku 1, je oprávnený po márnej výzve odňať vec, ak je odôvodnený predpoklad, že v trestnom konaní alebo v konaní o priestupku sa môže vysloviť prepadnutie tejto veci alebo sa môže táto vec zhabať. O odňatí veci spíše úradný záznam. Osobe, ktorej bola vec odňatá, vydá príslušník zboru písomné potvrdenie o odňatí veci a odňatú vec odovzdá Policajnému zboru.

(6) Príslušník zboru, ktorý vykonáva službu podľa odseku 1, je oprávnený na účel vykonania neodkladných služobných úkonov zaistiť osobu, ktorá svojím konaním bezprostredne ohrozuje svoj život alebo zdravie, život alebo zdravie iných osôb alebo majetok. Po vykonaní týchto úkonov je príslušník zboru povinný odovzdať osobu orgánom činným v trestnom konaní; inak je povinný zaistenú osobu ihneď prepustiť. O zaistení osoby spíše príslušník zboru úradný záznam.

PIATA HLAVA
OCHRANA, ESKORTA A VSTUP DO STRÁŽENÝCH OBJEKTOV ZBORU

Prvý oddiel
Ochrana a eskorta

§ 49

(1) Ochrana je súhrn síl, prostriedkov, postupov a opatrení pri strážení, dozore a eskorte obvinených a odsúdených, pri strážení objektov zboru, strážení pracovísk mimo ústavov a pri ochrane poriadku a bezpečnosti v súdnych objektoch.

(2) Eskorta je ozbrojené sprevádzanie obvineného alebo odsúdeného príslušníkom zboru alebo inou ozbrojenou osobou.

(3) Stráženým objektom zboru je objekt chránený silami a prostriedkami zboru.

§ 50

(1) Eskortu obvineného je oprávnený nariadiť alebo vyžiadať

a) príslušný sudca, prokurátor, vyšetrovateľ alebo policajný orgán v trestnom konaní vedenom proti obvinenému, alebo ak je obvinený predvolaný ako svedok,

b) riaditeľ ústavu po súhlase niektorého z orgánov uvedených v písmene a), ak ide o pracovisko mimo ústavu alebo ak treba na návrh lekára alebo iného zdravotníckeho pracovníka zabezpečiť poskytnutie zdravotnej starostlivosti; ak treba poskytnúť zdravotnú starostlivosť neodkladne, vyžiada sa súhlas dodatočne,

c) príslušný sudca po súhlase niektorého z orgánov uvedených v písmene a), ak je v občianskoprávnom konaní potrebná prítomnosť obvineného na súde,

d) určený príslušník zboru v ústave v prípade eskorty do zdravotného zariadenia mimo ústavu, ak treba zdravotnú starostlivosť poskytnúť neodkladne.

(2) Eskortu odsúdeného je oprávnený nariadiť alebo vyžiadať

a) príslušný sudca, prokurátor, vyšetrovateľ alebo policajný orgán v trestnom konaní vedenom proti odsúdenému, alebo ak je odsúdený predvolaný ako svedok,

b) generálny riaditeľ,

c) riaditeľ ústavu, ak ide o eskortu na pracovisko mimo ústavu, eskortu na návrh lekára alebo iného zdravotníckeho pracovníka na účel poskytnutia zdravotnej starostlivosti alebo výnimočne na vykonanie návštevy odsúdeného,

d) príslušný sudca, ak je v občianskoprávnom konaní potrebná prítomnosť odsúdeného na súde,

e) určený príslušník zboru v ústave v prípade eskorty do zdravotného zariadenia mimo ústavu, ak treba zdravotnú starostlivosť poskytnúť neodkladne.

(3) Pred eskortou musí obvinený alebo odsúdený prejsť zdravotnou prehliadkou s výnimkou eskorty na pracovisko mimo ústavu, o čom sa urobí úradný záznam; obvinený alebo odsúdený musí byť riadne upravený a ustrojený podľa ročného obdobia.

§ 51

(1) Eskortu obvineného alebo odsúdeného na zabezpečenie procesných úkonov mimo ústavu možno vykonať len na základe písomnej žiadosti Policajného zboru.

(2) Ak ide o eskortu obvineného, k žiadosti podľa odseku 1 sa pripojí písomný súhlas orgánu činného v trestnom konaní.

(3) Za eskortu a ochranu obvineného a odsúdeného mimo ústavu podľa odseku 1 zodpovedá od jeho vydania, prevzatia až po jeho odovzdanie do ústavu Policajný zbor.

§ 52
Kontrola ochrany strážených objektov zboru a súdnych objektov

Kontrolu ochrany strážených objektov zboru a súdnych objektov má právo vykonávať nadriadený[12]) a ním splnomocnené osoby.

§ 53
Osobná prehliadka obvinených a odsúdených

(1) Osobná prehliadka obvinených a odsúdených je preventívno-bezpečnostné opatrenie, ktorého účelom je

a) zabrániť, aby obvinení alebo odsúdení vyrábali a prechovávali predmety, ktorými by sa mohla ohroziť bezpečnosť osôb alebo majetku alebo ktorými by sa mohol narušovať ustanovený poriadok,[9]) alebo ktoré by mohli slúžiť na vykonanie úteku obvinených alebo odsúdených,

b) zabrániť, aby obvinení alebo odsúdení vyrábali, prechovávali a požívali alkoholické nápoje, omamné látky, psychotropné látky a jedy,

c) zistiť stopy po fyzickom násilí na tele obvinených alebo odsúdených.

(2) Osobná prehliadka podľa odseku 1 nesmie sledovať iný záujem, ako je zabezpečenie účelu výkonu väzby, účelu výkonu trestu odňatia slobody, ochrany osôb, strážených objektov zboru a poriadku v nich.

(3) Osobná prehliadka podľa odseku 1 sa vykoná na určenom mieste. Osobnú prehliadku vykoná osoba rovnakého pohlavia. Pri osobnej prehliadke sa dodržiavajú základné hygienické pravidlá a nesmie byť ponižovaná ľudská dôstojnosť prehliadanej osoby.

§ 54
Osobná prehliadka osôb vstupujúcich do strážených objektov zboru, prehliadka batožiny, vecí a dopravných prostriedkov

(1) Príslušník zboru je oprávnený nariadiť, aby sa osoba podrobila osobnej prehliadke, kontrole vecí a batožiny pred vstupom do stráženého objektu zboru, kontrole na detekciu kovových predmetov a na prítomnosť omamných látok, psychotropných látok, ich prekurzorov, jedov a iných obdobných látok.

(2) Osobná prehliadka, prehliadka batožiny a vecí u vstupujúcich osôb a vchádzajúcich dopravných prostriedkov do strážených objektov zboru sa vykoná, aby sa zabránilo

a) vniesť predmety, ktorými by sa mohla ohroziť bezpečnosť osôb alebo majetku,

b) narušovať ustanovený poriadok,[9])

c) vykonať útek obvinených alebo odsúdených,

d) vnášať alkoholické nápoje, omamné látky, psychotropné látky, ich prekurzory, jedy, nepredpísané lieky alebo iné obdobné látky,

e) vniesť zbraň alebo vec, ktorou by mohol byť ohrozený život, zdravie alebo bezpečnosť osôb a majetku.

(3) Osobná prehliadka podľa odseku 1 sa vykoná na určenom mieste dôsledným prehmataním odevných zvrškov bez toho, aby ich prehliadaná osoba odkladala. Osobnú prehliadku vykoná osoba rovnakého pohlavia.

(4) Osobná prehliadka, prehliadka vecí, batožiny a dopravných prostriedkov sa vykoná pomocou detekčných prostriedkov; prehliadka osôb a dopravných prostriedkov sa vykoná aj pri odchode zo stráženého objektu zboru. Prehliadka vecí, batožiny a dopravných prostriedkov sa môže vykonať za pomoci služobného psa vycvičeného na vyhľadávanie látok so špecifickým pachom.

(5) Príslušník zboru je oprávnený požiadať osobu vstupujúcu do stráženého objektu zboru, aby mu vydala zbraň alebo vec do úschovy vrátane mobilných prostriedkov spojenia.

(6) Pri osobnej prehliadke, prehliadke vecí, batožiny a dopravných prostriedkov sa postupuje tak, aby bol splnený účel takej prehliadky a aby sa dodržiavali základné hygienické pravidlá, šetril sa majetok a osobné veci a nebola ponižovaná ľudská dôstojnosť prehliadanej osoby.

(7) Osobná prehliadka sa nevykonáva u

a) osôb uvedených v § 56 ods. 1,

b) orgánov činných v trestnom konaní.

(8) Osobnou prehliadkou podľa odseku 1 sa nesmie sledovať iný záujem ako uvedený v § 53 ods. 1.

Druhý oddiel
Vstup do stážených objektov zboru

§ 55
Všeobecné ustanovenie

(1) Do stráženého objektu zboru je vstup povolený

a) bez osobitného povolenia,

b) na služobný preukaz príslušníka zboru,

c) na preukaz zamestnanca zboru,

d) na osobitné povolenie,

e) na služobný preukaz príslušníka Policajného zboru, príslušníka Slovenskej informačnej služby, príslušníka Železničnej polície, colníka, príslušníka Vojenského spravodajstva, vojenského policajta alebo vojaka ozbrojených síl,[13]) ktorý vykonáva profesionálnu službu,[14])

f) na vojenskú knižku vojaka ozbrojených síl,[13]) ktorý vykonáva vojenskú službu,[15])

g) na občiansky preukaz alebo cestovný doklad.

(2) Osoba vstupujúca do stráženého objektu zboru je sprevádzaná podľa odseku 3 a viditeľne označená predpísaným spôsobom.

(3) Sprevádzanie osoby v stráženom objekte zboru zabezpečuje príslušník zboru z príslušného úseku služobnej činnosti.

§ 56
Vstup bez osobitného povolenia

(1) Vstupovať do všetkých stážených objektov zboru sú bez osobitného povolenia oprávnení:

a) prezident Slovenskej republiky, predseda vlády Slovenskej republiky, predseda Národnej rady

Slovenskej republiky a nimi určené osoby,

b) minister, štátny tajomník ministerstva, vedúci úradu ministerstva a nimi určené osoby,

c) generálny riaditeľ, jeho námestníci a nimi určené osoby,

d) generálny prokurátor Slovenskej republiky, jeho námestník a prokurátor vykonávajúci dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave,

e) predseda a podpredseda Ústavného súdu Slovenskej republiky,

f) predseda a podpredseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky,

g) orgány Národnej rady Slovenskej republiky a orgány Rady Európy poverené kontrolou nad výkonom väzby a výkonom trestu odňatia slobody,

h) sudca, ak rozhodoval alebo rozhoduje v trestnej veci obvineného alebo odsúdeného,

i) prísediaci v prítomnosti sudcu, ktorý je oprávnený na vstup do stráženého objektu zboru podľa písmena h),

j) lekárska služba prvej pomoci a rýchlej zdravotnej pomoci,

k) osoby splnomocnené cirkevnými úradmi a náboženskými spoločnosťami.[16])

(2) Vstupovať do strážených objektov zboru v územnom obvode svojej pôsobnosti je bez osobitného povolenia oprávnený

a) krajský prokurátor a jeho námestník,

b) predseda a podpredseda krajského súdu,

c) okresný prokurátor a jeho námestník,

d) predseda a podpredseda okresného súdu.

(3) Vstupovať do strážených objektov zboru v územnom obvode svojej pôsobnosti je bez osobitného povolenia oprávnený

a) vyšší vojenský prokurátor a jeho námestník,

b) predseda a podpredseda vyššieho vojenského súdu,

c) vojenský obvodný prokurátor a jeho námestník,

d) predseda a podpredseda vojenského obvodového súdu.

(4) Osoby a orgány uvedené v odseku 1 písm. d) až k) a odsekoch 2 a 3 sú oprávnené vstupovať do strážených objektov zboru, ak predložia služobný preukaz alebo iný osobný preukaz, z ktorého je zrejmé, že takúto funkciu vykonávajú, alebo schválené splnomocnenie v prípade výkonu duchovnej starostlivosti.

(5) Do stráženého objektu zboru je na vykonávanie procesných úkonov v trestnej veci obvineného alebo odsúdeného oprávnený vstupovať aj príslušný prokurátor a sudca, ak predložia služobný preukaz prokurátora alebo sudcu s fotografiou.

(6) Obhajca obvineného alebo odsúdeného, ktorý ho zastupuje v trestnej veci, pre ktorú je vo výkone väzby alebo vo výkone trestu odňatia slobody, je oprávnený vstupovať do stráženého objektu bez osobitného povolenia.

(7) S osobami uvedenými v odsekoch 1, 3 a 5 môžu do stráženého objektu zboru vstúpiť aj iné osoby, ak je ich prítomnosť v stráženom objekte zboru potrebná; v takom prípade preukážu vzťah k príslušnej osobe a preukážu sa preukazom totožnosti.

(8) Pohyb osôb uvedených v odseku 1 písm. a) až d) po stráženom objekte zboru nie je obmedzený, zabezpečí sa však ich sprevádzanie; v ostatných prípadoch o rozsahu pohybu

rozhoduje riaditeľ ústavu.

§ 57
Vstup na služobný preukaz príslušníka zboru a preukaz zamestnanca zboru

Príslušník zboru a zamestnanec zboru sú oprávnení vstupovať do stráženého objektu zboru, ak predložia služobný preukaz príslušníka zboru alebo preukaz zamestnanca zboru. Rozsah pohybu príslušníka zboru a zamestnanca zboru v stráženom objekte zboru vyplýva z ich služobného alebo pracovného zaradenia alebo z osobitného splnomocnenia vydaného príslušným nadriadeným.

§ 58
Vstup na osobitné povolenie

(1) Osoba plniaca úlohy vyplývajúce zo zmluvy alebo z dohody so zborom je oprávnená vstupovať do stráženého objektu zboru, ak predloží občiansky preukaz alebo iný doklad totožnosti a povolenie vydané generálnym riaditeľom alebo príslušným riaditeľom ústavu.

(2) Ak advokát alebo komerčný právnik poskytuje obvinenému alebo odsúdenému právnu pomoc vo veci, ktorá nesúvisí s trestnou vecou alebo právoplatným rozsudkom, je oprávnený vstupovať do stráženého objektu zboru len s povolením generálneho riaditeľa alebo riaditeľa ústavu po predložení preukazu advokáta alebo komerčného právnika s fotografiou a po písomnom preukázaní účasti vo veci obvineného alebo odsúdeného, ktorého chce navštíviť. Ak takúto právnu pomoc poskytuje obvinenému alebo odsúdenému iná osoba, ustanovenie predchádzajúcej vety sa použije primerane.

(3) Na osobitnom povolení musí byť presne určený priestor stráženého objektu zboru, do ktorého je osoba podľa odseku 1 oprávnená vstupovať, a účel jej vstupu.

§ 59
Vstup na služobný preukaz

Vstupovať do stráženého objektu zboru je oprávnený aj príslušník Policajného zboru, príslušník Slovenskej informačnej služby, príslušník Železničnej polície, colník, príslušník Vojenského spravodajstva, vojenský policajt a vojak ozbrojených síl,[13]) ktorý vykonáva profesionálnu službu,[14]) ak plní úlohy vyplývajúce zo služobnej činnosti a ak sa preukáže služobným preukazom.

§ 60
Vstup na občiansky preukaz alebo na iný doklad totožnosti

(1) Vstup do stráženého objektu zboru možno povoliť osobe alebo orgánu, ak preukáže oprávnený záujem a predloží občiansky preukaz alebo iný doklad totožnosti.

(2) Povolenie podľa odseku 1 vydáva generálny riaditeľ alebo v prípade vstupu do ústavu príslušný riaditeľ ústavu.

§ 61
Vstup na cestovný doklad

(1) Vstup do stážených objektov zboru možno povoliť osobe, ak preukáže oprávnený záujem a predloží cestovný doklad vydaný podľa osobitného predpisu.[17])

(2) Povolenie podľa odseku 1 vydáva generálny riaditeľ alebo príslušný riaditeľ ústavu.

§ 62
Vstup orgánov poverených kontrolou a dozorom

Orgánom povereným kontrolou a dozorom nad výkonom väzby a výkonom trestu odňatia slobody podľa tohto zákona alebo osobitných predpisov[1]) sa umožní vstup do strážených objektov zboru aj mimo pracovného času.

ŠIESTA HLAVA
SÚČINNOSŤ ZBORU SO ŠTÁTNYMI ORGÁNMI, S OBCAMI A INÝMI PRÁVNICKÝMI OSOBAMI A FYZICKÝMI OSOBAMI

§ 63

(1) Pri plnení úloh podľa tohto zákona zbor spolupracuje so štátnymi orgánmi, s obcami, právnickými osobami a fyzickými osobami s cieľom zabezpečiť účel výkonu väzby a účel výkonu trestu odňatia slobody.

(2) Zbor spolupracuje s Policajným zborom, so Železničnou políciou, Slovenskou informačnou službou, s Vojenským spravodajstvom a Vojenskou políciou najmä pri odhaľovaní trestných činov, pátraní po obvinených alebo odsúdených na úteku z výkonu väzby alebo výkonu trestu odňatia slobody, pri ochrane poriadku a bezpečnosti v súdnych objektoch a pri výcviku príslušníkov zboru.

(3) Zbor je oprávnený pri plnení úloh podľa tohto zákona požadovať od štátnych orgánov, obcí, iných právnických osôb a fyzických osôb potrebné podklady a informácie. Ak im v tom nebráni iný zákonný dôvod, sú povinné informáciu poskytnúť.

(4) Minister môže v prípade vzniku mimoriadnej situácie po dohode s iným ministrom dočasne poveriť alebo splnomocniť iné orgány plnením úloh zboru na úseku stráženia obvinených a odsúdených.

SIEDMA HLAVA
NÁHRADA ŠKODY

§ 64

(1) Štát zodpovedá za škodu, ktorá vznikla osobe, ktorá poskytla pomoc zboru alebo jeho príslušníkovi pri výkone služby na jeho žiadosť alebo s jeho vedomím (ďalej len „poškodený"). Štát sa tejto zodpovednosti môže zbaviť iba vtedy, ak si túto škodu spôsobil poškodený úmyselne.

(2) Ak došlo u poškodeného k ujme na zdraví alebo k smrti, postupuje sa podľa predpisov o odškodňovaní pracovných úrazov zamestnancov. Popri náhradách podľa pracovnoprávnych predpisov patrí

a) poškodenému jednorazové mimoriadne odškodnenie,

b) pozostalým po poškodenom zvýšené jednorazové odškodnenie.

(3) Vláda Slovenskej republiky nariadením ustanoví

a) podmienky priznania, výšku a rozsah jednorazového mimoriadneho odškodnenia,

b) podmienky priznania, výšku a rozsah zvýšeného jednorazového odškodnenia patriaceho pozostalým po poškodenom a kedy možno takéto odškodnenie priznať osobám, ktoré boli na poškodeného odkázané výživou.

(4) Poškodenému sa uhradí aj škoda na veciach, ktorá mu vznikla v súvislosti s poskytnutím

pomoci podľa odseku 1. Pritom sa uhradí skutočná škoda, a to uvedením do predošlého stavu; ak to nie je možné alebo účelné, uhrádza sa škoda v peniazoch. Poškodenému sa môže priznať aj úhrada nákladov spojených s obstaraním novej veci za poškodenú vec.

(5) Štát uhradí aj škodu, ktorú osoba spôsobila v súvislosti s pomocou poskytnutou zboru alebo jeho príslušníkovi.

(6) Štát zodpovedá aj za škodu spôsobenú zborom alebo jeho príslušníkom v súvislosti s plnením úloh ustanovených týmto zákonom; to neplatí, ak k spôsobeniu škody došlo v dôsledku protiprávneho konania osoby alebo oprávneného zákroku príslušníka zboru.

(7) Náhradu škody poskytuje v zastúpení štátu ministerstvo.

ÔSMA HLAVA
INFORMAČNÝ SYSTÉM ZBORU

§ 65

(1) Zbor v rozsahu svojich úloh vytvára a prevádzkuje informačný systém, v ktorom zhromažďuje, uchováva a využíva informácie potrebné na plnenie úloh zboru podľa tohto zákona alebo osobitných predpisov.

(2) Zbor je povinný zabezpečiť ochranu údajov uchovávaných v informačnom systéme pred vyzradením, zneužitím, poškodením, zničením alebo odcudzením.

(3) Zbor môže poskytnúť Policajnému zboru, Slovenskej informačnej službe, Vojenskému spravodajstvu, Železničnej polícii a Vojenskej polícii nevyhnutné informácie z informačného systému zboru za podmienok uvedených v odseku 2.

(4) Ak údaje uchovávané v informačnom systéme zboru už nie sú na plnenie ustanovených úloh potrebné alebo ak je na to iný zákonný dôvod, zbor je povinný tieto údaje zničiť alebo uložiť tak, aby sa k nim zabránil prístup nepovolaným osobám s výnimkou súdu.

(5) Na informačný systém podľa tohto zákona sa vzťahuje osobitný predpis.[18])

DEVIATA HLAVA
SPOLOČNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 66

Na príslušníkov zboru sa pri plnení úloh zboru vzťahujú ustanovenia osobitného predpisu o trestných činoch vojenských.[19])

§ 67

Príslušníci zboru sú povinní zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, s ktorými sa oboznámili pri plnení úloh zboru alebo v súvislosti s nimi a ktoré v záujme právnických osôb a fyzických osôb vyžadujú, aby zostali utajené pred nepovolanou osobou.

§ 68

(1) Ak sa v osobitných predpisoch používa termín „Zbor nápravnej výchovy Slovenskej republiky" alebo „Zbor väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky" a ich príslušníci, rozumie sa tým zbor a jeho príslušníci podľa tohto zákona.

(2) Ak sa v osobitných predpisoch používa termín „nápravnovýchovný ústav",

„nápravnovýchovný ústav pre mladistvých" a „osobitná nemocnica pre obvinených a odsúdených", rozumie sa tým ústav na výkon trestu odňatia slobody, ústav na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých a nemocnica pre obvinených a odsúdených podľa tohto zákona.

(3) Na plnení úloh zboru sa podieľajú aj zamestnanci generálneho riaditeľstva a ústavov; pracovný pomer a náležitosti z neho vyplývajúce upravujú všeobecné predpisy.[20])

§ 69

Zrušujú sa:

1. zákon Slovenskej národnej rady č. 79/1992 Zb. o Zbore väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 490/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 33/1994 Z. z. a zákona č. 73/1998 Z. z.,
2. vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 507/1992 Zb. o organizácii a výkone ochrany súdnych objektov a poriadku v nich,
3. výnos Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 5334/1994-60 o zriadení a podmienkach nasadenia špeciálnych zásahových skupín v Zbore väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky (oznámenie č. 209/1996 Z. z.).

§ 70

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. februára 2001.

Rudolf Schuster v. r.

Jozef Migaš v. r.

Mikuláš Dzurinda v. r.

1) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 156/1993 Z. z. o výkone väzby, zákon č. 59/1965 Zb. o výkone trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov.

2) § 33 zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení zákona č. 181/1999 Z. z.

3) Zákon č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach.

4) Zákon č. 256/1998 Z. z. o ochrane svedka a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

5) § 12 zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (Trestný poriadok) v znení neskorších predpisov.

6) § 47 ods. 1 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch.

7) § 89 ods. 4 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.

8) § 82 až § 85a zákona č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov.

9) § 17 zákona č. 59/1965 Zb. v znení neskorších predpisov.§ 18 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 156/1993 Z. z.

10) § 13 zákona č. 140/1961 Zb. v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 248/1994 Z. z.

11) § 14 zákona č. 140/1961 Zb.

12) § 49 zákona č. 73/1998 Z. z.

13) § 3 zákona č. 351/1997 Z. z. Branný zákon.

14) § 18 ods. 2 písm. b) bod 2 zákona č. 351/1997 Z. z.

15) § 18 ods. 2 písm. a), b) bod 1 a písm. c) zákona č. 351/1997 Z. z.

16) Zákon č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností.

17) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 381/1997 Z. z. o cestovných dokladoch.

18) § 40 zákona č. 52/1998 Z. z. o ochrane osobných údajov v informačných systémoch.

19) § 273 až 295 zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov.

20) Zákon č. 65/1965 Zb. Zákonník práce v znení neskorších predpisov.Zákon č. 143/1992 Zb. o plate a odmene za pracovnú pohotovosť v rozpočtových a v niektorých ďalších organizáciách a orgánoch v znení neskorších predpisov.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky, správca obsahu a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je
Úrad vlády Slovenskej republiky, Námestie slobody 1, 813 70 Bratislava,
tel.: 02 888 91 131, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.